

Andrius KUBILIUS

Tėvynės sąjunga nepraranda vilties susitarti

Balandžio 17 d. buvo susirinkęs Tėvynės sąjungos išplėstinis prezidiumas ir pareiškimu paskelbė poziciją dėl kandidato į prezidento postą

Mūsų pozicija buvo ir lieka nuosekli. Ir toliau esame įsitikinę, kad reikia ir galima susitarti dėl vieno kandidato, kurį paremtų visos rimtosios parlamentinės partijos. Tokius kandidatus, dėl kurių, mūsų manymu, galėtų susitarti daug politinių jėgų ir visuomenės grupių, mes pradiniame etape siūlome du: prezidentą Valdą Adamkų ir buvusį vyriausiąjį euroderbybininką Petrą Auštrevičių. Šiandien V.Adamkų remia TS ir liberalcentristai; P.Auštrevičių – TS ir Darbo partijos rinkėjai. Tai vieninteliai du kandidatai, kuriuos remia bent kelios partijos. Visus kitus kandidatus remia tik tos partijos, kurios juos iškėlė.

Kai kam gali kilti klausimai,

kaip čia mes galime remti tą patį kandidatą su Darbo partijos rinkėjais. Manau, kad kaip tik tai rodo, kad Petrą Auštrevičių gali remti labai skirtingi rinkėjai. Jis yra dirbęs ir mūsų Vyriausybėje, ir A.Brazausko Vyriausybėje. Jeigu gerą daiktą geru pavadinu ir žmonės, kurie galbūt mums nepatinka, tokie kaip Darbo partijos lyderis, gero daikto nesugadina.

Mes manome, kad Petro Auštrevičiaus kandidatūra galėtų būti priimtina ir valdančiajai daugumai, kuri ambasadoriaus darbą galėjo gerai pažinti, nes jis įvairiose pozicijose dirbo ir dirba šiuo metu Vyriausybėje.

(keliamą į 2 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

V.Adamkus gali nekandidatuoti prezidento rinkimuose

Praėjusį trečiadienį Vyriausiojoje rinkimų komisijoje (VRK) buvo užsiregistravę tik trys realūs pretendentai kandidatuoti į prezidento postą: Česlovas Juršėnas, Kazimiera Prunskienė ir Algirdas Pilvelis. Tiesa, dėl dviejų pastarųjų VRK turi abejonių. Neaišku, kaip baigsis K.Prunskienės byla dėl jos galimo bendradarbiavimo su buvusia KGB. Skandalingas A.Pilvelis yra įvairiausių bylų čempionas: VRK aiškintis, ar jis nėra teistas baudžiamojoje byloje.

Registruotis į VRK buvo atvykęs ir Lietuvą ištikusiu bėdų kaltininkas, triskart šiurkščiai Konstituciją pažeidęs ir apkaltos būdu iš prezidento pareigų pašalintas Rolandas Paksas. Tiesa, VRK neskubėjo, registravimą atidėjo ir dėl šio pretendento kreipėsi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją (VTEK):

ar R.Paksas nėra pažeidęs viešųjų ir privačių interesų derinimo.

VTEK konstatavo, kad iš prezidento pareigų pašalintas R.Paksas pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymą ir todėl negali valstybės tarnyboje dirbti trejus metus.

Atrodo, kad ši komisija padarys tai, ko nesugebėjo atlikti Seimas: užkirs kelią R.Paksui vėl kandidatuoti. Tiesa, dar tą pačią dieną "Tremtinio" kalbinta konstitucinės teisės žinovė Toma Birmontienė tvirtino, kad prezidentui šis įstatymas netaikomas, kadangi jis yra ne skirtas, o išrinktas, tad prezidento pareigybės nereikėtų lyginti su valstybės tarnautojo. Atrodytų, kad sveikai logikai toks įstatymo traktavimas gerokai prieštarauja.

(keliamą į 3 psl.)

Edmundas SIMANAITIS

Įstatymų spragos – landos provokatoriams

Kad Lietuvą parklupdyti nėra lengva, "centras" žinojo jau ne vieną šimtmetį. Kiekvienai intervencijai ar plataus masto stambiai provokacijai būdavo rengiamas detalus planas. Provokacijų ir sumaiščių strateginis tikslas jau keletą šimtmečių vienas ir tas pats – Rytinis Baltijos krantas – "senoji rusų žemė", laikinai ištrūkęs grobis, kuris anksčiau ar vėliau bus susigrąžintas. Taktika keičiama atsižvelgiant į pokyčius Lietuvoje, geopolitinę padėtį regione ir plačiau. Variantų prielaidos ir

visos įmanomos aplinkybės nuodugnai ištiriamos. Be to, esant reikalui, jie taisomi ir keičiami operatyviai.

Net paviršutiniškas žurnalistinis tyrimas atskleidžia, kuo "centras" itin stipriai domėjosi rengdamas provokaciją, visus metus krėtusią valstybę, o pastarąjį pusmetį paralyžiavusią aukščiausios valdžios institucijų darbą.

Lietuvos valstybingumo neigėjai šį kartą tankų divizijų ir raudonžvaigždžių pulkų pasienyje nekoncentravo.

(keliamą į 4 psl.)

Audronė KAMINSKIENĖ

Lietuva karpiniuose

Karpinių paroda LK Kauno įgulos karininkų ramovėje bus eksponuojama mėnesį

Dovana įteikiama Ramovės šeimininkui mjr. G.Reutui

Tai penktoji respublikinė karpinių paroda. Nuo sausio iki kovo mėnesio ji veikė Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovėje. Dalis šios parodos eksponatų atkeliavo į LK Kauno įgulos karininkų ramovę.

Parodą gražiai pristatė jos iniciatorė Lietuvos tautodailininkų sąjungos Vilniaus bendrijos pirmininkė Ramutė Kraujalienė. Iš kur atsirado karpiniai ir apie jų menines ypatybes kalbėjo dailėtyrininkas Romualdas Alekna.

Mokslininkų teigimu, karpiniai Lietuvoje, kaip ir kaimyninėje Lenkijoje, paplito 19 a. 8-9 dešimtmetyje. Jų paskirtis – papuošti langus iškarpytomis užuolaidėlėmis, paveikslų rėmelius. Lenkijoje pirmą kartą karpinių meninę vertę dėmesį atkreipė prof. Leonardas Strajnovskis 1901 m. Dėl šios liaudies meno šakos vyko karštos diskusijos: vieni sakė, jog čia jokio meno nėra, kiti pastebėjo karpinių grožį.

(keliamą į 4 psl.)

Aktualijos

■ Tėvynės sąjungos nuomone, šiandien yra dvi nepartinės kandidatūros, kurias galėtų paremti plačiausi visuomenės sluoksniai ir pagrindinės politinės jėgos - tai Valdas Adamkus ir Petras Auštrevičius. Konservatoriai pažymi, kad po gegužės 8 d. rems tik vieną kandidatą: arba V.Adamkų, arba P.Auštrevičių.

■ Seime svarstant Vyriausybės metinę ataskaitą Tėvynės sąjungos frakcijos narė I.Degutienė kritikavo kairiųjų Vyriausybę dėl to, kad valdant socialdemokratams sumažėjo sveikatos apsaugos finansavimas. 2003 m. finansavimas sveikatos apsaugai sudarė tik 3,5 proc. bendrojo vidaus produkto. Danijoje sveikatos apsaugai skiriama 8 proc. BVP, Švedijoje - 8,3 proc., o Islandijoje net 9,5 proc. BVP.

■ Tebelaikantis save Lietuvos krikščionių demokratų pirmininku - parlamentaras K. Bobelis naujųjų šios partijos vadovų sprendimus vadina nelegaliais ir neteisėtais. Jis nesutinka nei su A.Saudargo iškėlimu į kandidatus Lietuvos prezidento rinkimuose, nei su kandidatų į Europarlamentą sąrašą.

■ Liberalų demokratų partijos į Europos Parlamentą sąrašė 12-uoju numeriu įrašytas prieštarai vertinamas buvęs prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Remigijus Ačas.

■ Seimas po pirmojo svarstymo balsų dauguma pritarė Konstitucijos 56 str. pataisai, kuria siekiama užtikrinti, kad tik nepriekaištingos reputacijos asmenys kandidatuotų ir būtų išrinkti į aukščiausiąsias valstybėje pareigas.

■ Už Europos Sąjungos plėtrą atsakingas komisaras G.Ferhoigenas mano, kad Turkija vėliausiai šių metų pabaigoje gali būti pasirengusi stojimo deryboms, kurios, anot naujojo Prancūzijos užsienio reikalų ministro M.Barnjė, gali trukti 15 metų.

■ Anot žiniasklaidos, Sadamas Huseinas vis dar laiko save Irako prezidentu. Buvęs šios šalies vadovas greičiausiai nesuvokia, kas šiuo metu vyksta Irake. Ši informacija paremta vienos amerikiečių teisės ekspertės, kuri apklausė JAV rankose esantį S.Huseiną, informacija.

Tėvynės sąjunga nepraranda vilties susitarti

(atkelta iš 1 psl.)

Socialdemokratų taktika klaidinga

Pastaruoju metu stebina socialdemokratų veikimo būdas. Praėjusios savaitės penktadienį paskelbti jų pareiškimai yra ne kas kita kaip pakankamai grubūs išpuoliai prieš Valdą Adamkų. Tai parodė socialdemokratų prastą skonį ir pasimetimą. Mūsų įsitikinimu, socialdemokratų pasirinkta taktika aklaiai remti Česlovą Juršėną yra klaidinga. Ne todėl, kad Č.Juršėnas būtų blogas kandidatas, bet dėl daugelio aplinkybių.

Č.Juršėnas, kaip rodytu mūsų sociologinių apklausų duomenys, būtų pakankamai stiprus kandidatas, jeigu nekandidatuotų Rolandas Paksas. Tačiau einant R.Paksui, Č.Juršėnas lieka be didelės dalies savo rinkėjų.

Kuo grindžiu savo nuostatą dėl socialdemokratų pozicijos? Mūsų tyrimai, atlikti vasario, kovo ir balandžio mėnesiais (atliko "Vilmorus" ir "Transkom" kompanijos), kurių didžiąją dalį aprašymų galima rasti mūsų interneto puslapyje, rodo tokią šią dieninę situaciją.

Šiandieninė situacija

Kovo mėn. pradžios duomenimis, jeigu kandidatuotų V.Adamkus, A.Brazauskas, R.Paksas, A.Paulauskas, K.Prunskienė ir kt. šiandien žinomi kandidatai, V.Adamkus pirmajame ture gautų 24 proc. balsų, R.Paksas – 23 proc., A.Brazauskas – 9 proc. Nors šie tyrimai buvo atlikti iki J.Borisovo paskyrimo patarėju istorijos ir apkaltos paskelbimo, bet tendencija yra pakankamai aiški ir šiandien. Taigi net A.Brazauskas esant trimis kandidatams (V.Adamkui, R.Paksui ir A.Brazauskui) nepatektų į antrąjį turą. O mes manome, kad tarp socialdemokratų A.Brazauskas yra žymiai stipresnis kandidatas už Č.Juršėną.

Antrajame ture (arba esant daugelio partijų sutarimui ir pirmajame rinkimų ture) V.Adamkus lengvai įveiktų R.Paksą: pagal kovo mėn. duomenis: santykiu 46:33 proc. V.Adamkaus naudai; balandžio mėnesį, jau po J.Borisovo aferos: santykiu 51:28 proc. V.Adamkaus naudai. Ir taip gali būti netgi pirmajame rinkimų ture.

Trečias dalykas. Socialdemokratų rinkėjai yra protingesni už savo partijos vadus ir yra pasiruošę balsuoti už

V.Adamkų. Kovo mėn. duomenimis, jeigu socialdemokratų rinkėjams reikėtų rinktis tarp V.Adamkaus ir R.Pakso, 53 proc. iš jų balsuotų už V.Adamkų ir tik 26 proc. – už R.Paksą. Manau, kad balandžio mėnesį šitie duomenys būtų dar palankesni V.Adamkui.

Esame tikrinę net ir tokį teorinį variantą: kaip pasiskirstytų rinkėjų balsai, jeigu jiems reikėtų rinktis tarp V.Adamkaus ir A.Paulausko. Santykiu 44:16 proc. laimėtų V.Adamkus. Tai praėjusios savaitės mūsų apklausos duomenys.

Mes kartosime apklausas ir šiomis savaitėmis, klausime ir apie Č.Juršėno galimybes. Tuos duomenis skelbsime. Esu įsitikinęs, kad jie akivaizdžiai parodys, jog socialdemokratų sprendimas dėl Č.Juršėno pasirinkimo yra blogas.

"Lieka ant ledo"

Šiandien aš nematau, kad socialdemokratams pavyktų kaip nors iš esmės pakeisti, ypač Č.Juršėno, perspektyvos. Vienas būdas buvo įmanomas, kai Č.Juršėnas galėjo sėkmingai pasirodyti prezidento rinkimuose. Tai jeigu socialdemokratai būtų padarę pirmąjį žingsnį, kaip ragino premjeras A.Brazauskas, prieš išskrisdamas į Kanarus – priimti įstatymus, neleidžiančius asmeniui, kuriam buvo taikyta apkalta, tam tikrą laiką dalyvauti vienuose ar kituose rinkimuose. Tik antras žingsnis galėjo būti Č.Juršėno paskelbimas kandidatu. Tai būtų buvęs protingas dviejų žingsnių ėjimas. Dabar rinkimuose dalyvaujant Rolandui Paksui Česlovas Juršėnas "lieka ant ledo".

Kodėl socialdemokratai yra pasiruošę aukoti Č.Juršėno autoritetą ir prestižą stumdami jį į tokią blogą poziciją, šiandien galėčiau tik spėlioti.

Taigi socialdemokratai, jeigu būtų valstybininkai ir turėtų pakankamai sveiko proto, turėtų nedelsiant atšaukti savo sprendimą dėl Č.Juršėno. O jeigu jiems netinka V.Adamkus, galėtų paremti P.Auštrevičių.

Noriu priminti, kad valstybės krizė, – visus drebinimus, taip skausmingai išgyventus per penkis mėnesius, – kurios vienas etapas baigėsi apkalta, ir sukūrė socialdemokratų bei jų lyderių nesugebėjimas praėjusių rinkimų antrajame ture rimtai paremti

V.Adamkų. Tokiu sprendimu jie sukūrė šiandieninį Rolandą Paksą.

Yra svarbesnių dalykų

Jeigu socialdemokratai dar kartą užlips ant to paties grėblio ir neparems vieno kandidato, kaip jie to nesugebėjo padaryti praėjusiuose rinkimuose, jie gali ir visą Lietuvą priversti dar kartą užlipti ant to paties grėblio. Šiandieninis R.Paksas yra socialdemokratų kūrinys ir jie turi spręsti jo problemą visų pirma išspręsdami savo partinio kandidato, neturinčio rimtų perspektyvų, problemą. Jeigu socialdemokratai to nesugebės padaryti, tai reikš tik tai, kad vaikiškos kairumo ligos Lietuvoje, perfrazuojant kai kurią klasiką, dar nepasibaigusios. Tokiu atveju teks konstatuoti, kad Lietuva stoji į Europos Sąjungą be europietiškos kairiosios partijos. Noriu priminti, kaip tokiais atvejais elgiasi europietinės kairiosios partijos. Visiškai neseną pavyzdys – Prancūzijos socialistai, dalyvavę pastaruosiuose prezidento rinkimuose ir pirmajame rinkimų ture pralaimėję bei sudarę galimybę į antrąjį rinkimų turą išeiti ne tik šiandieniam prezidentui Širakui, bet ir žinomam Prancūzijos populistui Le Penui, antrajame rinkimų ture, nors ir spjaudydami, beveik verkdami, griežtai pasakė, kad visa Prancūzija turi balsuoti už Širaką. Ir prancūzų kairieji į rinkimus ėjo taip pat aktyviai kaip ir dešinieji. Socialistams balsuoti už dešiniųjų buvo sunku, bet jie suprato, kad bus žymiai blogiau, jeigu žmonės pasimes ir dauguma balsuos už populistą Le Peną. Le Penas pralaimėjo triuškinamai.

Mano manymu, rinkėjai Europarlamento rinkimuose galėtų nubausti ir nebalsuoti už tas partijas, kurios niekaip neišmoksta krizės pamokų ir kelia savo partinius kandidatus tam, kad patrauktų aukštyn partijos sąrašą europiniuose rinkimuose. Yra žymiai svarbesnių dalykų negu partijos egoistinis noras prezidento rinkimus išnaudoti sėkmingesniams pasirodymui Europos Parlamento rinkimuose. Būtent šis socialdemokratų egoizmas mane labiausiai gąsdina.

Tėvynės sąjunga tolesnius sprendimus darys remdamasi visuomenės nuomonės raida ir tardamasi su kitomis partijomis.

Komentaras

Jonas BALNIKAS

Pokiliminiai kairiųjų žaidimai

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija vienbalsiai nusprendė, jog apkaltos būdu nušalintam R.Paksui turėtų būti taikomas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymas, kuris numato apribojimą asmenims, pašalintiems už interesų konfliktą, trejus metus pretenduoti į valstybės tarnybą. Tačiau praradusiam bet kokias moralės normas ir padorumą R.Paksui ir jo grupei jokie sprendimai, netgi aukščiausių teisinių institucijų, negalioja. R.Paksas isteriškai tebeskelbia tautai esąs vienintelis Lietuvoje žmogus, kovojantis prieš korupciją, valdininkijos burokratizmą, narkomaniją ir visas kitas negeroves. Be to, R.Paksas nuolat meluoja. Pavyzdžiui, nors savo paskutinėje kalboje farizejiškai pareiškė, jog džiaugiasi dėl Lietuvos narystės NATO ir ES, elgiasi visai kitaip. Pavyzdžiui, į savo artimiausių bendražygių gretas įtraukė pačius aršiausius NATO priešininkus – Seimo narį Rolandą Pavilionį ir jo žmoną. Dar daugiau, "prezidentiniai" liberalai demokratai abu Pavilionius įtraukė į Europos Parlamento kandidatų sąrašą. Kaip ir buvusį R.Pakso patarėją – susikompromitavusį baltarusiškų ir rusiškų traktorių bei jų detalių prekeivį Remigijų Ačą. Vargu ar buvo galima sugalvoti dar didesnę pasityčiojimą iš Lietuvos valstybės? Taigi profesoriai R. ir A.M.Pavilioniai ėmėsi paksininkų partijos ideologinių vedlių vaidmens. Tačiau gerai pagalvojus – iš tiesų daugiau nėra kam. Negi buvę patarėjai G.Šurkus su S.Jacėnu galėtų ką nors nuveikti šioje srityje?..

Aišku, jog tie, kurie džiaugėsi, kad nušalinus pažeidusią Konstituciją ir sulaužiusį priesaiką R.Paksą Lietuva nusimetė ją slėgusį sunkų akmenį, ir vėl nusivils. Visai galimas dalykas, kad gali užgriūti dar didesnių akmenų griūtis. Antai V.Uspaskichas jau matuojasi Lietuvos premjero mundurą. Šitokioje situacijoje socialdemokratų partijos kandidatas į prezidento postą, Leningrado aukštosios partinės mokyklos auklėtinis, palaimintas paties didžiausio "gelbėtojo" – premjero ir partijos vado A.Brazausko, jaučiasi kaip žuvis vandenyje.

Jau pakankamai aišku, kad socdemai po Seimo rinkimų puikiai susitars su V.Uspaskicho "darbiečiais" ir paksininkais. Juk visų tikslai vienodi – absoliuti valdžia ir nuolankus linkčiojimas Maskvai.

Gali atsitikti taip, jog visos Europos nuostabai birželio 13-ąją teks rinktis iš dviejų kandidatų – Č.Juršėno ir R.Pakso. Daugeliui idealistų ir pilietiškai mąstančių žmonių tokiu atveju iškiltų didžiulė dilema – už kurį balsuoti. Juk patriotiškai nusiteikusiai visuomenės daliai abu visiškai nepriimtini. Tuo labiau ta visuomenės dalis nebalsuos ir už "Šatrijos raganą" K.Prunskienę bei kitus marginalus, kurių, be abejo, atsiras.

Ir prie Č.Juršėno, ir prie R.Pakso bei K.Prunskienės gerbėjų šliejasi tas pats elektoratas – Rusijos mylėtojai ir sovietinės praeities šlovintojai. Todėl A.Brazausko ir Č.Juršėno partiečiai, V.Uspaskicho "darbiečiai" ir paksininkai iš esmės sutaria pagrindiniais klausimais. Jeigu ir nesutariama, tai tik dėl būsimosios valdžios kėdžių. Tačiau atėjus metui susitars ir pasidalys. Dabar vadinamieji socialdemokratai siekia, anot A.Brazausko, užbaigti kairiąją piramidę. Faktiškai ta piramidė jau sumūryta. Belieka tik pastatyti jos viršuje savo žmogų. Neokomunistams geriausiai būtų, kad toks žmogus būtų bičiulis Česlovas. Valdančiosios partijos štabe jau suplanuota iš anksto, kad jis tikrai vykdys A.Brazausko nurodymus. Tai pademonstravo pats Č.Juršėnas savo sveikinime "mieliems Lietuvos žmonėms" šv. Velykų proga. Netikintis nei į Dievą, nei į velnią Č.Juršėnas taip ir pasakė: "Seniai Lietuvoje nebuvo tokio turiningo, visokeriopai reikšmingo pavasario". Tas pavasaris, pasirodo, išaušo tik partijos vado ir premjero A.Brazausko dėka. Dabar, nuplovęs savo rūpesčius ir pasisėmęs naujų jėgų šiltoje Karibų jūroje, A.Brazauskas imsis dar didesnių darbų. Aišku, tie darbai bus skirti pirmiausia savo partinės nomenklatūros gerovei. Kai kas nubyrės ir paksininkams, "Šatrijos" ar Maskvos mylėtojo J.Veselkos marginalams. Bet tikrai ne Lietuvai...

V.Adamkus gali nekandidatuoti prezidento rinkimuose

(atkelta iš 1' psl.)

Tą patvirtino kitas konstitucinės teisės ekspertas, sugalvojęs, kaip R.Paksui užkirsti kelią.

Interviu savaitraščiui "Veidas" Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Administracinės ir konstitucinės katedros docentas Egidijus Šileikis aiškina, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija konstatavo, kad iš prezidento pareigų pašalintas R.Paksas pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymą, remdamasi Konstitucinio Teismo išvada. Ji teigia, kad R.Paksas per savo patarėjus bandė daryti įtaką privačių bendrovių veiklai.

Jeigu dėl to VRK atsisakys registruoti R.Paksą, jis turės teisę tokį sprendimą apskųsti Vyriausiajam administraciniam teismui. Teismas gali paprašyti Konstitucinio Teismo išvados, ar R.Paksas gali balotiruotis rinkimuose. Žinoma, iš esmės neįmanoma prognozuoti, ar Vyriausiasis administracinis teismas kreipsis išaiškinimo į Konstitucinį Teismą.

"Bet taip atsitikus turi veikti sveiko proto principas.

Manau, Konstitucinis Teismas šį klausimą svarstytų ne eilės tvarka. Žinome, kaip operatyviai buvo pateikta Seimui išvada dėl konkrečių R.Pakso veiksmų atitikties Konstituciją. O ši byla būtų žymiai lengvesnė ir atsakyta būtų tikrai operatyviai", - sakė E.Šileikis.

Teisininkas primena Konstitucinio Teismo nuomonę, jog "apkalta - visuomenės savivynos instrumentas". "O kokia prasmė nubausti pareigūną ir po kelių savaičių vėl leisti jam balotiruotis į tas pačias pareigas? Kur čia visuomenės savisauga? Mano supratimu, Konstitucinis Teismas galėtų pasakyti, jog toks draudimas turėtų būti. Jam tai pasakius, nebereikėtų keisti ir Konstitucijos - užtektų Seimui padaryti pataisą įstatyme", - sakė teisės ekspertas.

Atsiradus tokiai realiai galimybei užkirsti R.Paksui kelią į rinkimus, pretenduoti į prezidento postą gali atsisaikyti populiariausias šalies politikas V.Adamkus.

Pagaliau aiškėja ir Tėvynės sąjungos pozicija - ji iškėlė du kandidatus prezidento rinkimuose: Valdą Adam-

kų ir Petrą Auštrevičių. V.Adamkus tikriausiai nekels savo kandidatūros. Tai priklausys nuo to, ar R.Paksui bus užkirstas kelias. O būdas jau yra. V.Adamkus trečiadienį vis dar nebuvo užsiregistravęs VRK ir parašai už jo kandidatūrą dar nerenkami.

Būtų gerai, jei V.Adamkus paremtų P.Auštrevičiaus kandidatūrą. Bet dėl to dar kyla klausimų. Mat į rinkimus neįtariant nei A.Brazauskui, nei V.Adamkui gali kandidatuoti laikinai prezidento pareigas einantis A.Paulauskas. Jis P.Auštrevičiui sudarytų rimtą konkurenciją.

Išplėstiniame TS prezidiumo posėdyje tvirtą buvusių politinių kalinių ir tremtinių paramą P.Auštrevičiui pažadėjo LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša. Pasak jo, buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams yra priimtina valstybiškai mąstančio buvusio Suomijos ambasadoriaus ir vyriausiojo euderybininko P.Auštrevičiaus kandidatūra. Tuo tarpu remti A.Paulauską tiek buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams, tiek konservatoriams nebūtų priimtina.

Genocido centras išardė koplyčią genocido aukoms atminti

LPKTS Vilniaus skyriaus nariai sunerimę dėl koplyčios Lietuvos genocido aukoms atminti likimo. Ją buvusiuose KGB rūmuose įkūrė nuo komunistinio režimo ir sovietinės okupacijos nukentėjusieji Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę. Koplyčią pašventino arkivyskupas.

Įrengta pastato antrojo aukšto fojė koplyčia buvo ne tik pamaldų ir susikaupimo vieta, bet ir buvusių politinių kalinių bei tremtinių susibūrimo vieta. Čia vykdavo jų susirinkimai, giedodavo chorai, solistai, būdavo skaitomos eilės, kviečiami Seimo nariai ir visuomenės veikėjai.

Balandžio vidury atėję į savo tradicinę susikaupimo ir susirinkimo vietą žmonės koplyčios neberado. Dingo altorius, pašventintas paveikslas, vėliava ir kiti daiktai. Balandžio 21 d. LPKTS Vilniaus skyriaus pirmininkas Petras Gvazdauskas raštu kreipėsi į Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisiją.

Rašte rašoma, kad "koplyčią lanko daug į Vilnių atvykusių žmonių, tautiečių iš užsienio ir Aukų muziejaus ekskursantų". Taip pat šioje koplyčioje būdavo iškilmingai įteikiami Rezistentų teisių komisijos pažymėjimai.

Savo rašte minėtai Seimo komisijai P.Gvazdauskas aiškina, kad pradėjus dingusių koplyčios daiktų paiešką buvo nustatyta, jog ją išardė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro (LGGRTC) ūkvedys Jonas Kariniauskas gen. dir. Dalios Kuodytės nurodymu.

"D.Kuodytė pokalbyje su mūsų atstovais patvirtino davusi įsakymą koplyčią uždaryti. Tačiau kodėl tai buvo padaryta slapta, savivaldžiaujant ir kam buvusios koplyčios patalpos prireikė, neatsakė. Vienintelė jos pateikta priežastis - neva ten koplyčiai "ne vieta", - rašoma vilniečių rašte.

P.Gvazdauskas žino, kad oficialiai patalpa priklauso Genocido centrui. Tačiau koplyčios vieta buvo suderinta su Lietuvos Vyriausybe ir tuo metu prezidento parei-

gasėjusiu Algirdu Brazausku, kuris dalyvavo jos pašventinimo apeigose. Vilniečių teigimu, koplyčia rūpestingai prižiūrima buvusių politinių kalinių ir tremtinių. Jos lankytojai - daugiausia garbaus amžiaus žmonės, todėl nusiskundimų iš pastato administracijos nėra buvę.

Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių komisijos pirmininkas Antanas Stasiškis sužinojęs apie šį faktą buvo gerokai nustebęs. "Tremtiniui" A.Stasiškis tvirtino šiomis dienomis susitikęs su D.Kuodyte ir mėginsias aiškintis.

Vilniaus buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai tai lygina su pusšimtį amžiaus trukusia komunistine antibažnytine politika, kai bažnyčios buvo griauamos, o kunigai žudomi ir tremiami.

Katalikiškame pasaulyje priimta vietose, kur žmonės kentėjo ar kenčia, įrengti koplytėles pasimelsti. Neteiko girdėti, kad, pavyzdžiui, ligoninėse kam nors trukdytų koplyčia.

"Tremtinio" informacija

Užsienyje

Gaubia nežinia

Ispanijos naujosios socialistų vyriausybės vadovo premjero Chosė Luiso Sapatero sprendimas atšaukti savo karių iš Irako gali sukelti grandininę reakciją. Beje, apie tai užsiminė ir JAV prezidento Dž.Bušo patarėja nacionalinio saugumo klausimais Kondoliza Rais. Ispanijos pavyzdžiu pasekė ir Honduras - nusprendė nedelsiant išvesti iš Irako 400 savo karių.

Ispanijos sprendimą kritikavo ne tik JAV prezidento Dž.Bušo šalininkai, bet ir priešininkai. Štai Demokratų partijos kandidatas į JAV prezidento postą - nepraleidžiantis progos sukritikuoti dabartinę Baltųjų rūmų politiką Džonas Keris pareiškė esąs labai nusivylęs Ispanijos karių vyriausybės sprendimu. O JAV Senato ginkluotųjų pajėgų komiteto vadovas Džonas Vorneris neslėpė nerimo, kad Ispanijos sprendimas sukels dar didesnę musulmonų teroristų ir ekstremistų siautėjimą ne tik Irake, bet ir visame pasaulyje.

Tiesa, Ispanijos karinis kontingentas nesudarė nė vieno procento sąjungininkų karinių pajėgų Irake skaičiaus. Nors tose pajėgose yra 34 valstybių kariai, pagrindinė našta tenka Jungtinių Valstijų karinėms pajėgoms. Jos Irake dislokuoja 135 tūkst. karių. Didžioji Britanija - 8,7 tūkst., Italija - 3 tūkst., Lenkija - 2,5 tūkst., Japonija ir Australija - po 850 karių. Visų kitų valstybių koalicijos pajėgos sudaro po šimtą kitą ar keliasdešimt. Tad jeigu Ispanijos ir Honduro pavyzdžiu paseks kitos valstybės, amerikiečiai didesnių nuostolių kariniu atžvilgiu nepatirs. Kitas dalykas - politinis šio klausimo aspektas, galintis labai pakenkti JAV prezidentui Dž.Bušui rinkimų kampanijoje. Tokios Europos šalys kaip Prancūzija ir Vokietija, nepritarusios antiislamiškai koalicijai, ir ne tik jos, gali dar labiau padidinti politinį spaudimą Vašingtonui. Bet pasitraukimas iš Irako reikštų ne tik didžiulį politinį pralaimėjimą, bet ir visų Vašingtono strateginių planų žlugimą. Neatsitiktinai kritikaujantieji JAV ėmė lyginti Irako operaciją su pralaimėtu karu Vietname. Vašingtonas jokių būdu negali sau leisti

antrojo Vietnamo gėdos. Galingiausia pasaulio valstybė pasirodytų daugeliui "milžinu ant molinių kojų". Radikaliųjų Irako šiitų veikėjas Moktada al Sadras, įsakęs savo smogikams nepuldinėti ispanų karių, išvykstančių namo, tikisi įbauginti JAV sąjungininkus, tačiau šiitų vadeiva - ne vienintelis Irako karingųjų islamistų grupuočių vadeiva, todėl amerikiečių sąjungininkams tikėtis, kad islamistai nutrauks terorą ne tik Irake, bet ir Europoje - tuščias reikalas.

Nėra abejonės, kad amerikiečių laukia dar ne vienas besiblaškančių sąjungininkų siurprizas. Tailando vyriausybė irgi pareiškė, kad neatmeta galimybės išvesti iš Irako 450 savo karių. Tiesą sakant, Tailando kontingentas beveik niekuo nepadedą sąjungininkams. Jie tūno užsidarę savo bazėje Kerbeloje.

Bet labiausiai nustebino Europos Komisijos pirmininko Romano Prodzio pareiškimas, kuriame jis sakė pritariantis Ispanijos nutarimui išvesti savo karių iš Irako. Toks R.Prodzio pareiškimas sukėlė jo tėvynainio Italijos premjero Silvijo Berlusconi įniršį. Italijos premjeras pareikalavo, kad R.Prodis tučtuojau atsistatydintų iš savo posto. Tačiau R.Prodis žaidžia savo žaidimą toliau. Mat jo, kaip Europos Komisijos pirmininko, kadencija baigiasi šiais metais ir R.Prodis neslepia, jog vėl ketina grįžti į politiką. Tad toks jo pareiškimas neturėtų stebinti.

Kol vyksta tokie neaiškūs ir neprognozuojami dalykai Irake, JAV administracija neatsisako savo planų birželio 30 d. perduoti valdžią irakiečiams. Tai pareiškė JAV valstybės departamento atstovė E.Džons pabrėždama, kad valdžios perdavimas nebus tikrai simbolinis žingsnis. Bet daugelis pasaulio politikos apžvalgininkų labai abejoja, ar Irako valdžia, jeigu ir bus sudaryta irakiečių vyriausybė, sugebės kontroliuoti padėtį didžiulėje sumaištyje paskendusioje šalyje. Todėl laukti greitos atomazgos Irake - mažai vilties. Vargu ar padėtų stabilizuoti padėtį ir Jungtinių Tautų sprendimas įteisinti užsienio karių buvimą Irake.

Jonas BALNIKAS

Įstatymų spragos – landos provokatoriams

(atkelta iš 1 psl.)

Kai subyrėjusios Sovietijos teisių perėmėjos Rusijos BVP vos prilygsta Nyderlandų lygmeniui, o atominium vėzdu grasinti darosi pavojinga pirmiausia pačiam grąsintojui, belieka imtis kitų metodų.

Bet kuri, net ir okupacinė, valdžia, kurį laiką tvarkiusi krašto reikalus ir nuėjusi nuo scenos, palieka daugiau ar mažiau savo šalininkų. „Centrai“ pasidomėjo sovietmečio nostalgijos likučiais Lietuvoje. Sovietų valdžia vis kam nors ką nors „davė“, o dabartinė ir nesirengia to daryti, pavyzdžiui, socialistinio lenktyniavimo nugalėtojus apdovanoti talonu kilogramą mėsos ar porą apatinių baltinių nusipirkti.

Taigi bruzdėtojų pulkelis rasis, o jo veiklą pagyvins imperinio rublio injekcija.

Rinkimų technologijų specialistai kiekvienam atvejui atnaujina frazeologiją. 1940 metais buvo praktikuojama į šuns dienas keikti buožes, kapitalistus ir buržujus, trukdančius kurti komunizmo rojų, o dabar renkant prezidentą šie „agitpropo“ šampai jau nebetinka, nes didžiulima sovietų „partinės“ ir ūkinės nomenklatūros bosų patys tapo „kapitalistais“ ir koneveiktais buržujais. Tad vietoj „klasinio“ priešbuvo pakištas „elitas“. Ant jo galima karti visus šunis – biurokratiją, korupciją, skuridinimą, žemės grobstymą, Maskvos nusavintų indėlių negrąžinimą...

Rengiami „gelbėtojai“

Tokiais atvejais trūks plyš reikalingas darbo žmonių gelbėtojas. „Gelbėtojai“ rengiami iš anksto ir visada su pakaitalu – maža kas gali atsitikti. Kai kurie iš jų „užkonservuojami“ ir laukia savo valandos. Kandidatai iš vietinių nėra patikimi. Juos gerai pažįsta visuomenė. Savi „buvusieji“ būna pakeitę orientaciją į Vakarus ir jau nėra linkę besąlygiškai paklusti ankstesniam šeimnininkui. Atvirų maskolbernių populiarumas labai ribotas ir „gelbėtojų“ vaidmeniui jie nebetinka. Kas kita naujas vardas. „Centras“ išveda į sceną savąjį „kandidatą“, sakysim, psumokslį šaltkalvį – atsibasčiusį į Lietuvą rusą, kuris pasukiojęs metus kitus veržles, pramokęs lietuvių kalbos nei iš šio, nei iš to staiga praturtėja, žarstosi milijonais, nusi-

perka politiko kėdę... ir čia, kaip ir dera „pranašui“, atanda Lietuvos politikos gyvenime aibę negerovių. To maža – apsišaukėliui tautos „gelbėtoju“ „centras“ jau turi parengęs gerą šūsnį receptų, kaip pataisyti lietuvių gyvenimą. Jam mažiausiai rūpi nepalyginamai didesnis rusų liaudies skurdas, o lietuvių reikalai užvis labiausiai kvaršina galvą. „Centras“ kelių „pranašų“ ir „gelbėtojų“ vienu metu neišviešina. Tačiau vienam „gelbėtoju“ sušvilus čia pat atsiranda jo pakaitalas.

Partijų gausa – tik trukdis

„Centras“ gerai išstudijavo dabartinę Lietuvos daugiapartinę sistemą. Berods jau keturios dešimtys oficialiai užsiregistravusių politinių partijų. Buvo labai naudinga, kad šalia tradicinių atsikūrusių politinių jėgų rastųsi ir proginių partijėlių, kurios neva sudarytų demokratišką politinį spektrą. (Pamanykite – Amerikoje rungiasi tik dvi partijos, o Lietuvoje dvidešimt kartų daugiau!) „Centro“ agentai iš kailio nėrėsi, kad rinkimų kampanijoje būtų bent pora tuzinų kandidatų į prezidento postą. Rungėsi septyniolika! Politines kandidatų ambicijas kaitinantis raginimas pasitikrinti savo politinių raumenų stiprumą buvo vienas iš „centro“ mestų jaukų. Konservatorius Andrius Kubilius, perpratęs šią priešišką Lietuvos valstybingumui jėgų gudrybę, pasiūlė atiduoti savo rinkėjų teigiamai užsirekomenduoti kandidatą ir pasitraukė iš rinkimų kovos. Visi kiti tą pelų jauką prarijo. Tai sudarė 44,8 proc. balsų. V. Adamkui trūko bemaž 15 proc. Neverta spėlioti, kaip būtų pasikeitęs rinkimų rezultatas, tačiau svetimų spec. tarnybų scenarijus pasiteisino. Buvo išrinktas kišeninis prezidentas.

Negalima nutylėti vieno itin įdomaus fakto, liudijančio mūsų rinkėjų pilietinės brandos lygmenį, o drauge ir įstatymų netobulumą. Rinkimuose į valstybės vadovo postą, vėlgi „teisėtai“, dalyvavo profesionalus klounas, neturėjęs nei rinkimų programos, nei tikslo tapti prezidentu. Pagal populiarumą jis buvo ketvirtas. „Centras“ tokius triukus ypač vertina, jie akivaizdžiai liudija Lietuvos rinkimų įstatymo spragas ir duo-

da progą sočiai pasišaipyti iš mūsų gležnutės demokratijos.

Nereikia būti teisės specialistu, kad suvoktum, kokių naudingų provokacijoms rengti spragų rado „centro“ specialistai Lietuvos teisės sistemoje. Pakanka elementarios sovietmečio patirties nepamiršusio piliečio nuovokos.

Teisinis netobulumas

Konstitucija nenumato sustabdyti prezidento įgaliojimų, kai šiam pradama apkaltos procedūra. Nekaltinkime Konstitucijos kūrėjų. Šie nebuvo pamiršę Dekalogo ir net įtarti nedrįso, kad į valstybės vadovo postą galėtų koku nors būdu patekti moralės principus pamynęs žmogus. Taigi sudaryta stebėtinai patogi galimybė „legaliu“ būdu ir planingai kelti visuomenės sumaištį ir griauti teisinės valstybės pamatus. Berods Lenkijoje ir Pietų Korėjoje prezidento, kuriam pradėtas apkaltos procesas, įgaliojimai laikinai sustabdomi.

Seimas jokių teisės aktų nėra įpareigotas besąlygiškai gerbti Teismo verdiktus. Seimūnas gali, prastai šnekant, iškelti savo nuomonę (kelis kartus pakeistą, parduotą, nupirktą) aukščiau teisės akto ir nusispjauti į jį. Šis Lietuvos teisinis kazusas – kaip dovana „centrui“. Beje, šia spraga vieną kartą buvo efektyviai pasinaudota. Seimo narį, nuteistą už stambų kyšį ir jau patupdytą į kalėjimą, tautos atstovų balsais buvo nutarta tebelaikyti Parlamento nariu. Tuometinis Seimas nesiryžo imtis ištaisyti šio akis badančio visuomenės moralės ir įstatymo neatitikimo.

„Centras“ tokios progos nepraleido. Maža to, jis ne be pagrindo planavo, kad koks bebūtų Konstitucinio Teismo verdiktas, visada pavyks pervilioti, pasamdyti, nupirkti tuos keliolika balsų, kurie asmeniui, sulaužiusiam prezidento priesaiką, „teisėtai“ suteiks įgaliojimus dar vienerius metus jaukti teisės sistemą ir ardyti valstybės pamatus.

Provokacijos planuotojai įvertino ir slauto balsavimo teikiamas landas. Jų neliktų, jei balsavimas būtų vardinis. Rinkėjai akivaizdžiai matytų ir įsitikintų, kokios valstybės ar asmenų grupės interesus gina tautos atstovai. Tiesą pasakius, „centras“ buvo vi-

sai arti tikslo.

„Centras“ skubėdamas ragino savo statytinį teikti valstybinius apdovanojimus piliečiams. Vakariečiams nesunku suvokti, į kokią dvi-prasmišką padėtį patenka nusipelnęs Respublikos pilietis priimdamas apdovanojimą iš rankų asmens, sulaužiusio prezidento priesaiką ir šturkščiai pažeidusio Konstituciją. Tokie eksperimentai įstatymo ir visuomenės moralės sandūroje, pagal Oskarą Vaidą, yra patys nepadoriausi.

Antras egzaminas

Balsavimas parodė, kad Seimui pavyko sukaupti pakankamai politinės valios ir borisovinį prezidentą pašalinti iš einamų pareigų.

Eiliniam piliečiui natūraliai kyla klausimas. Rinkimų kampanija buvo finansuojama nekontroliuojamo imperinio rublio, kurio nebuvo pagailėta. O gausūs vojažai po šalį skleidžiant demagogiją, keliant abejones teisinės valstybės pamatais, suvežant būrius borisovininkų nejaugi buvo finansuojami iš valstybės išdo? O gal priešvalstybinė ardomoji veikla, jei ją vykdo valstybinės valdžios institucija, „teisėtai“ finansuojama pagal Seimo patvirtintą sąmatą?

Kitų šalių įstatymai pareigūnui, sulaužiusiam priesaiką, draudžia kurį laiką ar apskritai dirbti valstybės tarnyboje. Galimas daiktas, ir šia spraga bus pasinaudota. Išlošis dvigubas: susikompromitavęs pareigūnas, išrinktas į tas pačias tarnybines pareigas, tarytum formaliai neva nusibraukia Teismo pripažintus kaltinimus jam ir turi galimybę demagogiškai trimtuoti apie „sąmokslą prieš jį patį“, tokiu būdu sudarydamas tariamo teisingumo atkūrimo įvaizdį.

Antra, tokie „tariamo“ teisingumo atvejai užsienio praktikoje vertinami viena-reikšmiškai – kaip Lietuvos Respublikos Temidės skola. „Centrui“ labai magą parodyti užsieniui, kad Lietuva dar nėra teisinė valstybė.

Lietuvos Respublikos Seimas savo pilietinę pareigą rinkėjams atliko kaip pridera. Ačiū!

Naujojo prezidento rinkimai akivaizdžiai parodys, kiek buvo pasimokyta iš metus trukusios teisinės ir moralinės sumaišties. Seimas laikys antrąjį egzaminą.

Lietuva karpiniuose

(atkelta iš 1 psl.)

Kolekcionieriai ėmė rinkti karpinius.

Tikras karpinių atgimimas prasidėjo 20 a. antroje pusėje. Tai J. Daniliauskienės, N. Jurėnienės ir kitų tautodailininkų nuopelnas. Pažymėtina, jog, kaip ir kitos tautodailės rūšys, 19 a. ir 20 a. pirmoje pusėje buvę kaimo žmonių meninės išraiškos objektai, karpiniai persikėlė į miestus ir miestelius. Todėl suprantama, jog savo išmoningus ir meniniu požiūriu vertingus karpinius į parodą pristatė ir Vilniaus, Šiaulių, Klaipėdos, Raseinių, Švenčionių, Utenos, Trakų, Šilutės bei kitų miestų menininkai.

Visuose karpiniuose jaučiama lietuvių liaudies dainų, sakmių, pasakų įtaka, suteikianti lyrinę nuotaiką. Karpinių lakštai įvairaus dydžio. Tai lemia pasirinktos temos interpretacija. Ši tautodailės šaka labai artima lietuvių liaudies ir profesionaliajai grafikai.

Šios nuostabios meno parodos organizatoriai: Lietuvos tautodailininkų sąjungos Vilniaus bendrija ir LK Kauno įgulos karininkų ramovė. Parodos atidaryme dalyvavo ir nemažai svečių, kurie šiltais žodžiais atsiliepė apie Ramovę, o plk. dr. Stasys Knezys ministro pirmininko vardu padovanojo Adomo Varno paveikslą „Mindaugo karūnavimas“ kopiją.

Ramovės šeimnininkas majoras Gediminas Reutas dėkojo susirinkusiems, kurie neabejingi menui, istorijai, grožiui. Vertingomis knygomis Tautodailininkų sąjungos Vilniaus bendrijos pirm. R. Kraujalienė apdovanojo kalbėjusius parodos atidaryme svečius, gėlėmis buvo pagerbtos atvykusios autorės.

Tą dieną karpiniais grožėjomės ir stebėjomės ne tik mes, sugužėję į parodos atidarymą, bet ir gausus 50 jaunųjų karių būrys iš Panevėžio. Galėjome susipažinti ne tik su darbais, bet ir pabendrauti su jų autoriais – Julija Daniliauskiene, Ona Gedvilaite, Danute Alekniene. O bene labiausiai stebino Klaudijaus Navicko kruopštumas.

Užsukite į Ramovę ir širdis tikrai atsigaus.

Gal siekiama sąmoningai?

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos kreipimasis į LR Seimo pirmininką, premjerą, sveikatos apsaugos ministrą

Žiniasklaida dažnai skelbia nuolat kylančius Lietuvos žmonių gyvenimo lygio, šalies ekonominius rodiklius, kad didinamos bazinės pensijos ir kt. Nuoširdžiai džiaugiamės šalies pasiekimais ir tikime, kad šis procesas bus nuolatinis ir visaapimantis.

Tačiau su nuoskauda tenka konstatuoti, kad buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai, turintys 40-50 metų darbo stažą, dirbę Sibire 10-15 metų, neturėję teisės į normalų darbą, galimybių mokytis, nuolat žeminami ir ignoruojami. Tokio jų gyvenimo pasekmė - menkos pajamos ir sunkios ligos... Daugumos buvusių neteisėtai represuotų asmenų socialinės pensijos, nors visas gyvenimas buvo skirtas darbui, yra mažos. Jos nedingamos nurodant argumentą - gauta nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją (138 Lt), kuri, beje, taip pat nuo 1998 m. yra "iššaldyta". Iš ankstesnės valstybės paramos šių žmonių gydymui (nemokami vaistai, gydymas stacionaruose, sanatorinis

gydymas ir rehabilitacija) teliko geri prisiminimai.

Sparčiai augant gydymo išlaidoms, kylant kainoms ir esant "suspenduotoms" pensijoms, buvusių tremtinių ir politinių kalinių gyvenimo lygis nuolat smunka ir jau siekia lygį tų asmenų, kurie visą gyvenimą niekur nedirbo arba nuėjo kitą, ne visuomet moralų, gyvenimo kelią.

Gal to siekiama sąmoningai? Gal genocidą išgyvenusius žmones planuojama visam laikui išstumti į gyvenimo kelkraštį?!

Tikimės, kad Seimo pirmininkas, premjeras, sveikatos apsaugos ministras atsižvelgs į neteisėtai represuotųjų sunkią socialinę padėtį ir ras galimybių ir būdų šiems žmonėms pilnavertiškai ir ne komercinėmis kainomis gydytis, įsigyti būtinų vaistų, sanatoriniam ir reabilitaciniam gydymui, arba ras kitų būdų šių asmenų ekonominiams atsparumui padidinti.

Nauja jaunimo organizacija Šakiuose

Balandžio 3 d. Šakiuose, Tėvynės sąjungos būstinėje, įvyko Jaunųjų konservatorių lygos steigiamasis susirinkimas. Jaunųjų konservatorių lyga (JKL) – tai didžiausia Baltijos valstybėse visuomeninė jaunimo organizacija, propaguojanti dešiniąją politinę jėgą. Šiuo metu JKL priklauso apie 2000 narių.

JKL Šakiuose pasivadino gražiu Znavykyų skyriaus vardu ir šiuo metu vienija apie 30 narių iš Šakių miesto bei rajono.

Steigiamajame susirinkime išrinktas pirmininkas – Tėvynės sąjungos ir Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos narys Darius Juodaitis teigė, kad

ši organizacija steigiamą vienytą darbštų bei kūrybingą jaunimą, spręsti jaunimo užimtumo problemas bei įrodyti, kad Šakių jaunimas yra kartais net politiškai brandesnis nei kai kurie rajono politikai. Skyriaus pirmininkas Darius susirinkime kalbėjo, kad ši organizacija vienas panašius interesus jaunimą, sieks kartu politiškai bei visuomeniškai tobulėti.

Skyriaus tarybą, be pirmininko, sudaro dar 4 nariai. Tai – socialinio darbo studentės Rasa Rūgytė ir Vaida Kazlauskaitė bei gimnazistės Sabina Grincevičiūtė ir Eglė Kasperavičiūtė.

Aistė JUOZAITYTĖ

Atsakome skaitytojams

Nuo ko pradėti?

Redakcija gauna laiškų, sulaukia skambučių, kai buvę politiniai kaliniai, tremtiniai teiraujami, kokių reikia dokumentų ir nuo ko pradėti pageidaujantiems apsigyventi Vilniaus specialiosios globos namuose "Tremtinių namai".

Kreipėmės į Vilniaus apskrities administracijos Socialinio skyriaus darbuotojus ir gavome išsamią informaciją. Buvusiems politiniams kaliniams, tremtiniams, pageidaujantiems apsigyventi Vilniaus specialiosios globos namuose "Tremtinių namai", pagrindinis ir labai svarbus reikalavimas - turėti politinio kalinio ar tremtinio statusą. Į "Tremtinių namus" priimami tik pensinio amžiaus sulaukę asmenys.

Parašę prašymą, kuriame prašote priimti jus į specialiosios globos namus, pagal gyvenamąją vietą kreipkitės į seniūnijos Socialinės paramos skyrių. Prie prašymo reikia pridėti asmens dokumento (paso) ar asmenybės paliudijančio dokumento kopiją; suteikto tremtinio ar politinio kalinio statuso dokumento kopiją. Jei

turite invalidumą, pridėkite tai paliudijančio dokumento kopiją. Pateikite pažymą apie gaunamą pensiją ir medicinos pažymą (forma 027a), taip pat gydytojų komisijos išvadą dėl psichinės sveikatos būklės.

Kai jau turėsite visus išvardytus dokumentus, jus aplankys seniūnijos Socialinės paramos sk. darbuotojai ir įvertins realią padėtį. Peržiūrėtus dokumentus seniūnijos darbuotojai išsiųs į Vilniaus specialiosios globos namus "Tremtinių namai". Įspėjame, kad čia jūs pateksite ne tuoj pat, nes globos namuose yra 73 vietos, o norinčiųjų į juos patekti šiuo metu yra 83. Už paslaugas iš gyventojų išskaičiuojama vienos bazinės pensijos dydžio suma, iš tų, kurie pageidauja maitintis šių namų valgykloje - dvi bazinės pensijos.

Išsamią informaciją jums suteiks seniūnijos Socialinės paramos skyriaus darbuotojai, galite kreiptis ir į "Tremtinių namų" administraciją Vilniuje. "Tremtinių namai" Valakampiai, Meškeriojų g. 22 Vilnius

Babiko "Saugotoja"

Ošia ataugusios taigos pušys, beržai, maumedžiai. Neša sraunius vandenius per Babiko slėnį Ujos upelis į galingą Sibiro upę Jenisejų. Dabar tremtinių vietovę saugoja ir globoja politinių represijų aukoms atminti pastatytas paminklas "Beregina" ("Saugotoja"). Šio žodžio nėra nei ukrainiečių, nei dabartinėje rusų kalboje, bet jis apima keletą žodžių "saugoti" reikšmių – saugoti, išsaugoti, globoti, užtarti, net budėti. Gali būti, kad šis slaviskas žodis atgijo iš pagonybės laikų. Paminklas pastatytas

Prie "Saugotojos" paminklo. 2002 08 28

2000 m. Ukrainos valstiečių ištrėmimo iš Rovno srities 50-mečio proga. Jis atspindi vokiečių, Baltijos šalių, chakasų ir kitų represuotų tautų skausmą ir beteisį likimą.

1941 m. rugpjūčio 28 d. per keletą valandų nustojo gyvuoti Pavolgio vokiečių ASSR. Prekiniais traukiniais Pavolgio vokiečius ištrėmė į Sibirą, Kazachstaną, o jaunimą iš karto mobilizavo į frontą. Netrukus apsigalvota – juos atšaukė iš veikiančios armijos ir išvežė į Sibirą. Nejaugi Pavolgio vokiečius šitaip mėginta išsaugoti nuo fašistų, o gal bijota, kad jie taps "penktąja kolona"?.. Sovietinių vadų mąstysena lieka neįminta mįslė.

1950 m. rugpjūčio 28 d. iš Krasnojarsko su barža atplukdė per 500 ukrainiečių. Majnoje nebuvo kur juos įkurdinti, todėl išvežė į Babiko slėnį. Tuomet čia dar nebuvo gyvenvietės. Žmonės turėjo įsikurti po atviru dangumi taigos prieglobstyje. NKVD-istai pasityčiodami pasakė: "Išgyvenkite kaip išmanote". Ir išvažiavo palikdami be konvojaus. Gal kam ir kilo mintis ištrūkti. Bet kur bėgti? Tremtinius čia atvežė kirsti miško. Mediena buvo reikalinga Majnos vario rūdos kasyklai, šiluminei elektrinei, pagaliau – ir savo pačių būstui suręsti. Jau kitą dieną užvirė darbas. Rausė žemines, statė barakus.

Skubėjo dirbti, nes baugino artėjanti rūsti Sibiro žiema. Žmogus gali daug ištvirti. Atrodytų, kad jau peržengtos visos išgyvenimo ribos, bet iš kažkur atsiranda papildomų jėgų ir stebiesi – nepasidavė žmogus, ištvėrė. O kiek nepajėgė ištvirti?! Amžinajam poilsui pirmiausia atgulė vaikai, pagyvenę ir ligoti žmonės.

Vario rūdos kasykla Majnoje veikė 1949-1963 m. Penkerius metus kasykla įėjo į GULAG'o "Jenisejstroj" sudėtį. Jo lageriai plačiai išsi-barstę nuo Tuvos pietuose iki Norilsko šiaurėje. Pirmieji lietuviai šiame krašte atsidūrė 1948 m. birželį, vėliau dar dviem etapais – 1949 m. balandį ir 1951 m. spalį – papildė pirmųjų tremtinių skaičių. Sunkus darbas, vergiškos išgyvenimo sąlygos alino jėgas ir sveikatą, vertė žmones rūpintis vien išlikimu. Vis mažiau-likdavo tikėjimo ir prošvaisčių sugrįžti į Tėvynę. Pagaliau atėjo 1953 m. Tremtiniai pajuto palengvėjimą ir viltį. 1957 m. didžioji dalis išvargintų žmonių paliko svetimą Chakasijos žemę, nusėtą lietuviškais kryžiais, ir grįžo į Tėvynę – deja, kaip pas pamotę.

1990 m. A.Sadecko vadovaujamos ekspedicijos lankėsi Chakasijos AR, bet jų maršrutas ėjo šiaurės vakarų kryptimi ir nuo Abakano Abazos link. Į Babiką reikėtų keliauti

kitu maršrutu – nuo Abakano (Chakasijos sostinės) Jenisejaus upės aukštupiu į pietus – Sajano Šušensko HES link.

Šios vietovės mažai žinomos ir dabar. Babiko vardu pavadinta lyguma dėl to, kad arti vienas nuo kito teka du upeliūkščiai – Mažasis Babikas ir Didysis. Ujos aukštupyje yra aukštas kalnas, vadinamas "Gladenkaja" ("Lygus").

Netikėtai jį išgarsino Rusijos Federacijos prezidentas V.Putinas atvykdamas 2002 m. paslidinėti slidėmis. Dabar jau įrengta kalnų slidinėjimo trasa, keltuvas, Babiko lygumoje statoma turistinė bazė, kurią globoja grupė RUSAL "Ruskij aliuminij".

Dabar rezgamas planas, kaip perkelti paminklą į Sajanogorsą. Ne daug trūksta, kad šis vergų kraštas būtų ištrintas iš žmonių atminties, o ant mirusiųjų palaikų pastatytas sporto ir poilsio centras. Kad tai neįvyktų, visas pastangas deda Sajanogorsko "Memorialo" bendrijos pirmininkas Olesis Grekas.

Dabar prie "Saugotojos" paminklo liūdesio ir politinių represijų paminėjimo dieną – rugpjūčio 28-ąją susirenka tie sajanogorskiečiai, kuriems rūpi, kad nepasikartotų tragiškoji praeitis.

Jonas LUKŠĖ

Tremties vieta – Bodaibas

Tėsinys.

Pradžia Nr. 16

Juo pasiekėme Vitimo gyvenvietę, kur į Leną įteka didelis dešinysis intakas – Vitimas. Garlaisvis juo ir pasuko. Po kelių dienų pasiekėme savo tremties vietą – Bodaibą. Garlaisvis nutempė mūsų baržas į patį miesto galą, kur stovėjo keli lentiniai barakeliai. Liepė išsikrauti.

Kitą dieną pasirodė ir pirmieji mūsų "pirkliai", tarp kurių buvo ir tų vadinamųjų tremtinių žydų. Įdomu, kokie jie buvo tremtiniai... Dauguma "pirklių" rinkosi jaunimą, mažiau domino šeimos. Mus paėmė į Gromovsko elektros stočių sistemą. Kitą dieną išvykome siauruoju geležinkelio. Pradėjo matyti gyvenvietės ir po vieną, du vagonus vis atkabindavo ir palikdavo. Pagaliau atėjo mūsų eilė. Išsikrovėme daiktus, sunkvežimiais nuvežė į laikinus barakus. Po dienos kelionė dar prasitęsė. Sunkvežimiais vežė apie 4 km atgal – į Krasnoarmeiską. Apgyvendino klubo patalpose. Jau kitą dieną atvažiavo komendantas, surašė visų vardus, pavardes, pasakė, kad turėsime registruotis kas mėnesį, o svarbiausia – esame ištremti visam laikui. Pristatė ir brigadininkai, pasakė, kur kas eis dirbti. Tėvas mokėjo truputį rusiškai, tai paprašius mane paskyrė į HES Nr.4 elektros stočių mokiniu. Aš tuo buvau labai patenkintas.

Dirbti pradėjau birželio 14 d., taigi mūsų visa kelionė truko du mėnesius. Uždarbiai buvo maži. Atėjo šalta žiema, reikėjo šiltos aprangos, maisto, nes namų atsargos jau baigėsi. Mama su jaunesniu broliu nedarbo, tad 5 žmonių išlaidos buvo kuklios ir maistas nesotus. Teko paduoti geresnius daiktus, kad nusipirktume kąsni duonos. Tik pavasariop tėvą priėmė į statybas. Aš taip pat jau įsidarbinau, gavau 3-iają, vėliau 4-ąją kategoriją, tad antroji žiema buvo lengvesnė.

Antroji tremtis

Tačiau 1951 m. vasara sugriovė visas viltis. Tėvas darbe paslydo, krito ir susilaužė ranką – netekome vieno maintintojo. Po dviejų mėnesių ranka apgijo, sumokėjo 50 proc. atlyginimo, nors nelaimingo atsitikimo atveju priklausė visi 100 procentų. Tada gyvenvietės buvęs deputatas patarė kreiptis į teismą,

net pats parašė pareiškimą. Po kiek laiko gavome šaukimą į teismą, tačiau reikėjo važiuoti į Bodaibą, komendantas išvažiuoti neleido. Bet po poros savaičių teismo atstovai atvažiavo į Vasilevską, apie 7 km nuo Krasnoarmeisko. Teismas priteisė tėvui išmokėti pagal nedarbingumo lapelį 100 proc. atlyginimo. Žinoma, toks teismo sprendimas nepatiko Gromovsko vadovams ir rudenio parei-

sikaltėlius. Apgyvendino labai mažame kambarėlyje, bendrame barake. O kitą dieną jau ėjome dirbti. Teko kirsti mišką, tačiau man dar buvo per sunku, tai vėliau įsitačiau garaže. Brolis kirto mišką, o tėvas sargavo. Sunki buvo ta pirmoji žiema: šaltis, maisto trūkumas. Sibire žiemos metu šaltis siekdavo 60 laipsnių. Nors dirbti leisdavo tik iki 50 laipsnių šalčio, tačiau valdžia į tai ne-

Lietuviai grįžta namo vienu pirmųjų garlaiviu iš Bodaibo. 1957 m.

Miško plukdymo brigada. Amalykas 1953 m.

kalavus darbininkų į miškų ruošos gyvenvietes užrašė ir mus. Čia ir prasidėjo antroji negailastingoji tremtis.

Atvežė į Bodaibą, išlaipino ant upės kranto ir šaltą naktį teko nakvoti lauke. Tik kitą dieną motorlaiviu buvo atitempta barža, į ją ir susodino. Kelionė buvo sunki, motorlaivis vos traukė, praplaukėme vadinamuosius poilsio namus, vėliau miškakirčių ir kitas gyvenvietes. Nuplaukė 120 km – pusiaukelę matėme miškakirčių gyvenvietę Nerpo. Vakarop pasiekėme labai slenkstėtą upės ruožą ir išlipę ėjome krantu. Pradėjo tėti, snigo. Sustojome prie kranto, susikūrėme laužą ir lyg čigonai praleidome šaltą naktį. Kitos dienos pusiaudienį pasiekėm antros tremties vietą – Amalyko gyvenvietę. Iš viso nuplaukėme 240 km. Vėl pasitiko kaip nu-

kreipė jokie dėmesio. Vieną šaltą dieną vežant mišką apšalau kojas. Vasaros buvo karštos, kalnų slėniuose prieš saulutę termometras parodė iki 42 laipsnių šilumos. Birželį pasirodydavo įkyrūs mašalai, tad tekdavo dirbti su sieteliais.

Vilties ugnelė

Aš dirbau su miškovežiu, kurio vairuotojas buvo Pavolgio vokietukas. Kartą grįžtant iš naktinio reiso kelio vėžės vienoje vietoje buvo užpustytos. Miškovežis užbuskavo. Šiaip taip išvilkome, tačiau pavaziavus toliau – ir vėl tas pat. O po trečio karto vairuotojas skaniai nusikeikė ir sako: "Turbūt šianakt kažkokia bjaurybė nudvėsė!" Dieną sužinojome naujieną: mirė Stalinas. Sužibo vilties ugnelė...

(keliamo į 7 psl.)

LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tėsinys

Albertas Kavaliauskas (po mirties), partizanas, Biržų aps. Saločių valsč. 1944-1947 m.

Marė Kazlauskienė-Bingelytė, ryšininkė, Lazdijų aps. ir valsč. Dainavos apyg. Šarūno rinkt. Mindaugo grupė 1946-1951 m.

Juozas Keistutis Kemzūra (po mirties), partizanas, Kauno aps. Čekiškės valsč. 1944-1946 m.

Saliomonas Kerutis (po mirties), pogr. organ. narys, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. LLA narys 1944 01 – 1944 09

Andrius Konradas (Kundrotas) (po mirties), rėmėjas, Kretingos aps. Endriejavo valsč. 1944-1945 m.

Juozas Korsakas (po mirties), ryšininkas, Varėnos aps. Marcinkonių valsč. 1945-1952 m.

Kazimieras Kriukelis (po mirties), sukilimo dalyvis, Rokiškio aps. Panemunėlio valsč. 1941 06 22-28

Julijonas Kulikauskas, ryšininkas, Rietavo aps. Laukuvos valsč. Žemaičių apyg. Šatrijos rinkt. 1949 06 – 1949 09

Vincas Kuzmickas (po mirties), partizanas, Šiaulių aps. Kruopių valsč. 1945-1946 m.

Kazimieras (Kazys) Lapašinskas (po mirties), ryšininkas, Rokiškio aps. ir valsč. 1944-1947 m.

Petras Lapašinskas (po mirties), partizanas, Rokiškio aps. ir valsč. 1944-1947 m.

Alfonas Leita (po mirties), rėmėjas, Ukmergės aps. Balninkų valsč. 1945-1946 m.

Aleksandras Liočas (po mirties), ryšininkas, Tauragės aps. Šilalės valsč. 1945-1946 m.

Julius Liudvinavičius (po mirties), ryšininkas, Alytaus aps. ir valsč. 1945-1949 m.

Juozapas (Juozas) Markevičius (po mirties), rėmėjas, Panevėžio aps. Vadoklių valsč. 1944-1945 m.

Feliksas Mažulis (po mirties), karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 1944 02 16 – 1944 05 15

Jonas Mickevičius (po mirties), sukilimo dalyvis, Kauno aps. Karmėlavos valsč. 1941 06 22-28

Antanas Mikelionis, partizanas, Lazdijų aps. Šventežerio valsč. Varguolio būrys 1944-1945 m.

Antanas Miliūnas (po mirties), rėmėjas, Kauno aps. Karmėlavos valsč. 1944-1948 m.

Ona Miliūnienė-Jurkšaitė (po mirties), rėmėja, Kauno

aps. Karmėlavos valsč. 1944-1948 m.

Jonas Miškinis, partizanas, Marijampolės aps. Krosnos valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1947-1948 m.

Jonas Mostvilas (po mirties), partizanas, Kretingos aps. Mosedžio valsč. 1944-1945 m.

Julija Motiejūnienė-Kavoliūnaitė, ryšininkė, Kupiškio aps. Šimonių valsč. 1945-1952 m.

Antanas Narvidas (Narvydas) (po mirties), partizanas, Biržų aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Antanas Norkus (po mirties), pogr. organ. narys, Raseinių aps. Jurbarko valsč. 1945-1947 m.

Kazimiera (Kazė) Pacevičienė-Jonaitytė (po mirties), ryšininkė, Kauno aps. Raudondvario valsč. 1944-1945 m.

Ona Packevičienė-Skinkytė, rėmėja, Marijampolės aps. ir valsč. 1944-1948 m.

Jonas Patackas, ryšininkas, Lazdijų aps. Rudaminos valsč. 1945-1952 m.

Liucija Paukštienė-Guigaitė, ryšininkė, Švenčionių aps. Ignalinos valsč. Vytauto apyg. Tigro rinkt. 1944-1951 m.

Juozapas Vytautas Pečkys (po mirties), partizanas, Kauno aps. Garliavos valsč. 1944-1945 m.

Jonas Petrauskas (po mirties), partizanas, Jurbarko aps. ir valsč. Kęstučio apyg. Liūto būrys 1947-1951 m.

Antanas Petravičius (po mirties), partizanas, Joniškio aps. Žagarės valsč. Prisikėlimo apyg. Kun. Žvelgaičio rinkt. 1948-1951 m.

Jonas Pocius (po mirties), sukilimo dalyvis, Telšių aps. Rietavo valsč. 1941 06 22-28

Aldona Julija Puljanauskienė-Šakalevičiūtė, ryšininkė, Rokiškio aps. Pandėlio valsč. 1944-1950 m.

Povilas Purauskas (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio aps. Pušaloto valsč. 1941 06 22-28

Jonas Purlys (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Taujėnų valsč. Žaibo būrys 1948-1949 m.

Vincas Račkauskas, ryšininkas, Alytaus aps. ir valsč. 1946-1950 m.

(B.d.)

Atsiliepinimus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Tremties vieta – Bodaibas

(atkelta iš 6 psl.)

1954 m. balandžio 24-osios vakare tėvui pasidarė bloga, pradėjo skaudėti krūtinę. Nuėjau pas gydytoją. Ji buvo labai užsiėmusi, ruošėsi kepti pyragą, bet pažadėjo ateiti. Laukėme gerą valandą, o tėvui – vis blogiau. Pagaliau lyg pagerėjo, tačiau atsiduso ir širdis nustojo plakusi. Po 15-20 min. atėjo ir med. sesuo suleisti vaistų... Priglaudė jį šalta Sibiro žemelė.

Pavasaris buvo gailėstingesisnis. Vyr. komendantas išvyko į Bodaibą. Jis mus saugojo kaip kalinius, man net neleido važiuoti į Bodaibą egzaminų laikyti. Plaukiantį upe sutiko ir grąžino iš pusiaukelės, nors mums buvo pasakyta: turime teisę mokytis. Jam išvažiavus vasarą jau

pavyko pasprukti iš Amalyko. Tėvo kapą aptvėriau tvorele, baltai nudažiau, prie kryžiaus pridėjau nuotrauką. Jau netikėjau, kad kada nors šią vietą aplankysiu...

Bodaibe ieškojau ir geriau mokamo darbo. Po poros metų buvo didelė staigmena – Stalino apkalta. Tuoj po to prasidėjo amnestijos. Daugelis išvažiavo 1957 m., o kai kurie ir 1956 m.

Palikome skausmo žemę

1956 m. vasarą teko susitikti su tuo pačiu Amalyko komendantu Raznicinu. Jis mane pažino, užkalbino ir gana grėsmingai klausinėjo, kaip aš čia papuoliau. O 1957 m. rudenį gavome ir mes leidimą grįžti į Lietuvą.

Bet jau buvo ruduo ir žiemą važiuoti nesinorėjo. Juo labiau kad nežinojome, kas mūsų laukia Lietuvoje. Skaičiavome dienas, taupėme kiekvieną kapeiką. Pagaliau sulaukėme – 1958 m. birželį, po ledonešio, mes jau sėdome į garlaivį. Garlaiviui pajudėjus dar ilgai stovėjau denyje ir lydėjau paskutiniu žvilgsniu šią skausmo, liūdesio, o gal ir šiek tiek džiaugsmo žemę, nes čia aš praleidau savo jaunystės 9 metus.

Plaukiau jau turėdamas 10 mėnesių dukrelę, kuri sirguliavo, tad žmonai ši kelionė buvo ypač sunki. Gydytojais buvo įspėję, kad kūdikiui tokia klimato permaina sunkiai pakeliama. Ateitis parodė, kad jie buvo teisūs.

(B.d.)

Skelbimai

“Sibiro Alma Mater” bendraautorių dėmesiiui!

Informuoju visus, kad knyga “Sibiro Alma Mater” – jau leidykloje. Šiaulių universiteto leidykla žada šią knygą išleisti liepos–rugsėjo mėn. Norėčiau padėkoti Šiaulių universiteto rektoriui Vincui Lauručiu už mums teikiamą paramą.

Tikiu, kad susitiksimė visi Šiauliuose per knygos pristatymą. Tuomet galėsime viską aptarti, atsiimti savas knygas ir įsigyti albumą sau ir draugams. Tikslią susitikimo datą pranešiu “Tremtinio” puslapiuose, o straipsnių autoriams raštu. Lauksiu Jūsų klausimų, pasiūlymų ir naujų idėjų.

Pagarbiai –

albumo “Sibiro Alma Mater” sudarytojas Romualdas BALTUTIS

Balandžio 24 d. 12 val. Šiaulių kultūros centre įvyks LPKTS Šiaulių sk. Aušros, Saulės, Dainų poskyrių ataskaitinė rinkiminė konferencija. 13 val. švęsime “Tremtinio” choro 15 m. ir instrumentinio ansamblio “Tremties aidas” 10 m. jubiliejų. Vyks koncertas. Kviečiame dalyvauti.

Balandžio 24 d. 11 val. Rokiškio savivaldybės salėje (Respublikos g. 94) įvyks LPKTS ataskaitinė rinkiminė konferencija. Poto įvyks LPKTS ir TS skyrių susijungimas, bus renkama bendra taryba. Kviečiame dalyvauti abiejų partijų narius. Koncertuos Rokiškio buv. tremtinių choras.

Balandžio 24 d. bus minima LPKTS Alytaus skyriaus ir choro 15 metų veiklos sukaktis. 11 val. šv. Mišios Angelų Sargų bažnyčioje. 12.30 val. šventinis koncertas Alytaus teatro salėje. Šventę baigsime Alytaus šiaulių namuose prie arbatos puodelio (prašom atsinešti vaišių).

Balandžio 24 d. LK Kauno įgulos karininkų ramovėje (A. Mickevičiaus g. 19) įvyks LLKS – partizaninio Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio kasmetinis suvažiavimas.

Šios organizacijos narius maloniai kviečiame dalyvauti. 10 val. – šv. Mišios Įgulos bažnyčioje, 11.30 val. – suvažiavimo pradžia.

LLKS taryba

Balandžio 25 d. (šeštadienį) 12 val. Jurbarko muzikos mokyklos salėje (Vydūno 23) įvyks Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir Tėvynės sąjungos Jurbarko skyrių jungiamasis susirinkimas. Registracija nuo 11 val.

Gegužės 1 d. 11 val. Vilkaviškio parapijos salėje įvyks LPKTS ir TS Vilkaviškio skyrių jungiamasis susirinkimas. 9 val. šv. Mišios Katedroje. 10 val. registracija. Kviečiame dalyvauti visus LPKTS narius. Turėti nario pažymėjimą.

Užjaučiame

Vienam iš LPKTS kūrėjų bei ilgamečiui tarybos nariui, Vyčio Kryžiaus kavaleriui, dim. plk. ltn. Juozui ENČERIUI nuoširdžią užuojautą dėl žmonos mirties reiškia LPKTS valdyba, LAKS Kauno aps. valdyba, LK Kauno įgulos karininkų ramovė.

Gegužės 8 d. (šeštadienį) 10 val. Tauragės kultūros namuose (S. Dariaus ir S. Girėno g. 3) įvyks LPKTS Tauragės skyriaus narių susirinkimas. Spręsime visuomeninės organizacijos LPKTS Tauragės sk. ir TS Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos Tauragės sk. įkūrimo klausimus. Kviečiame visus narius dalyvauti. Turėti LPKTS nario pažymėjimą. Registracija 10 val., susirinkimo pradžia 11 val.

Atsiliepkite!

Noriu, kad atsilieptų mano lagerio draugai – Jonas KLIMAVIČIUS (ar Klimišauskas), kilęs iš Dzūkijos arba Suvalkijos, ir Anicetas MIKALAUSKAS iš Žemaitijos. 1951 m. kalėjome Kozimo lageryje, Komijoje. Rašyti: Simonui Tautvaišai, Spirakių k., Dainoravos pšt., Joniškio r. Skambinti tel. (8-615) 66949 vakare.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Vladislovas Berneckas 1928-2004

Gimė Tauragės r., Meškų k. 1949 m. iš-tremtas su tėvais į Irkutsko sr., Taišeto r. Į Lietuvą grįžo 1971 m. Tremtyje vedė Baltarusijos tremtinę, sulaukė sūnų. Grįžęs į Lietuvą gyveno Tauragėje, dirbo mėsos kombinate vairuotoju.

Palaidotas Papušynio kapinėse.

LPKTS Tauragės skyrius

Antanas Borusas 1923-2004

Gimė Purpliu k., Laižuvos valsč., Mažeikių aps., ūkininko šeimoje. Už dalyvavimą LLA veikloje areštuotas 1949 m. ir Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Vorkutos lageriuose. 1956 07 16 išleistas iš lagerio nuvyko į tremtį – Čeremchovą, pas tėvus. Iš tremties grįžęs į Mažeikius 1960 m. vedė tremtinę, užaugino dukterį. Dirbo Mažeikių

autotransporto kontoroje vairuotoju.

Palaidotas Tirkšlių mstl. kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.

LPKS Mažeikių skyrius

Klemensas Satkauskas 1920-2004

Gimė ir užaugo Pakruojor. Užusienio vienik., stambaus ūkininko šeimoje. 1948 05 22 su šeima ištremtas į Irkutsko kr., Taišeto r. Tremtyje vedė žemietę Janiną, sulaukė dviejų dukrelių. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Apsigyveno Radviliškyje. Iki pensijos dirbo Radviliškio KJK gatvių ir šaligatvių klojėju. Nuo 1991 m. – aktyvus LPKTS Radviliškio sk. narys.

Palaidotas Radviliškio kapinėse.

Užjaučiame žmoną, dukras su šeimomis ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Alfonsas Jonas Pumeris 1930-2004

Gimė ūkininkų šeimoje, Dobilynų k., Vištyčio valsč. Senelis buvo knygnešys, tėvas – Lietuvos kariuomenės savanoris. Būdamas 15 m. tapo partizanų ryšininku, veikė Tauro apyg. Vytauto rinktinėje. 1947 m. suimtas, daugiau kaip 10 m. praleido Jakutijos lageriuose. Grįžęs į Lietuvą įsidarbino MSV, sukūrė šeimą. Dirbo LŽŪT susivienijime, Švietimo skyriuje, mokykloje ūkvedžiu. Buvo vienas pirmųjų ir aktyviausių Sąjūdžio rajono tarybos

narių, klubo “Tremtinys” ikūrėjas, Šaulių sąjungos narys, aktyviai dalyvavo rajono visuomeniniame politiniame gyvenime. Jam pripažintas Lietuvos kariuomenės kario savanorio statusas.

Užjaučiame šeimos narius.

LPKTS Vilkaviškio skyrius

Elena Zuzevičiūtė-Malinauskienė 1923-2004

Gimė Vekonių k., Kaišiadorių r., ūkininkų šeimoje. 1945-1947 m. buvo Didžiosios Kovos apyg. Narsuolių būrio ryšininkė, slapyvardžiu Rūtelė. 1947 02 28 suimta. Kalėjo Vorkutos ir Tiumenės lageriuose. 1951 m. išleista į laisvę. Grįžusi į Lietuvą, apsigyveno Kaišiadorių r. Sukūrė šeimą, užaugino dvi dukras ir sūnų. Dirbo kolūkyje ir audėja Kauno meno gaminių įmonėje. 2000 m. pripažinta Laisvės kovų dalyve. Buvo aktyvi LPKTS Kaišiadorių sk. ir vietos bendruomenės narė.

Palaidota Kalvių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vyrą, dukrą ir sūnų.

LPKTS Kaišiadorių skyrius

